

32001H0166

L 60/51

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

1.3.2001

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU SOOVITUS,
12. veebruar 2001,
Euroopa koostöö kohta koolihariduse kvaliteedi hindamisel
 (2001/166/EÜ)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 149 lõiget 4 ja artikli 150 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Hariduse Euroopa mõõde on kodanike Euroopa ülesehitamise olulisemaid eesmärgi ja seepärast tuleb seda edendada.
- (2) Õpiühiskonnaga seoses on kvaliteetne haridus kõikide liikmesriikide jaoks üks põhi- ja keskhariduse, sealhulgas kutsehariduse peamisi eesmärgi.
- (3) Koolihariduse kvaliteet tuleb tagada hariduse kõikidel tasemetel ja kõikides valdkondades, sõltumata hariduse eesmärkide, meetodite ja vajaduste erinevusest ning võimalikust koolide paremusjärjestusest.
- (4) Haridusele kulutatavaid ressursse on viimastel aastakümnetel suurendatud kõikides tööstusriikides. Haridus

arendab isiksust ning aitab kaasa ka sotsiaalse ühtekuuluvuse ja sotsiaalse hõlvamise soodustamisele ja tööhõiveprobleemide lahendamisele. Elukestev õpe on oluline vahend oma tuleviku juhtimiseks nii isiklikul kui ka ametialasel tasandil. Kvaliteetne haridus on äärmiselt oluline tööturupoliitika, töötajate ühenduse piires vaba liikumise ning diplomite ja õpetajate kvalifikatsiooni tunnustamise seisukohast.

- (5) Liikmesriikide ülesanne on võimaluse korral tagada, et koolide õppekavades võetaks arvesse ühiskonna arengut.

- (6) Liikmesriigid peaksid aitama haridusasutustel vastata uue aastatuhande haridusalastele ja sotsiaalsetele nõuetele ja pidada sammu nendega kaasnevate arengutega. Seepärast peaksid liikmesriigid toetama haridusasutusi, et parandada nende pakutavate teenuste kvaliteeti, aidates neil välja töötada uusi õpetamise kvaliteedi tagamist taotlemaid algatusi, ja soodustada nii inimeste riikidevahelist vaba liikumist kui ka teadmiste vahetust.

- (7) Tööturupoliitika valdkonnas võtab nõukogu igal aastal vastu tööhõivesuunised, mis põhinevad koguselistel eesmärkidel ja näitajatel. Otsuse 2000/228/EÜ ⁽⁴⁾ lisas ettenähtud 2000. aasta tööhõivesuuniste 7. suunises tõdetakse, et liikmesriigid "parandavad oma koolisüsteemide kvaliteeti, et oluliselt vähendada koolidest välja langevate noorte arvu. Erilist tähelepanu tuleks pöörata ka õpiraskustega noortele."

- (8) Kõnealuste tööhõivesuuniste 8. suunises viidatakse eraldi digitaalse kirjaoskuse arendamisele, koolide varustamisele arvutiseadmetega ja õpilaste Interneti-ühenduste parandamisele aastaks 2002, millel peaks olema positiivne mõju hariduse kvaliteedile ja mis peaks valmistama noori ette digitaalajastuks.

⁽¹⁾ EÜT C 168, 16.6.2000, lk 30.

⁽²⁾ EÜT C 317, 6.11.2000, lk 56.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 6. juuli 2000. aasta arvamus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata), nõukogu 9. novembri 2000. aasta ühine seisukoht (EÜT C 375, 28.12.2000, lk 38) ja Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2001. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽⁴⁾ EÜT L 72, 21.3.2000, lk 15.

- (9) Kvaliteetse hariduse kaudu tuleks soodustada vaba liikumise parandamist, mis on asutamislepingu artiklites 149 ja 150 ühenduse eesmärgina sätestatud.
- (10) Euroopa koostöö ja riikidevahelised kogemustevahetused aitavad kaasa kvaliteedi hindamise tõhusate ja aktsepteeritavate meetodite määratlemisele ja levitamisele.
- (11) Kvaliteedi tagamiseks ettenähtud süsteemid peavad jääma paindlikuks ja neid peab saama kohandada uute olukordadega, mis haridusasutuste struktuuris ja eesmärkides toimuvate muutustega kaasnevad, võttes arvesse hariduse kultuurilist mõõdet.
- (12) Kvaliteedi tagamise süsteemid on eri liikmesriikides ja haridusasutustes erinevad, võttes arvesse asutuste erinevat suurst, struktuuri, rahalist olukorda, institutsioonilist korraldust ja pedagoogilist metoodikat.
- (13) Kvaliteedi hindamine ja eelkõige koolide enesehindamine on sobivad vahendid, mis aitavad võidelda enneaegselt koolist väljalangevate noorte arvu ja üldisemalt sotsiaalse tõrjutuse vähendamise eest.
- (14) Kvaliteetse hariduse eesmärgi saavutamiseks on olemas mitmesuguseid vahendeid. Üks neist on kvaliteedi hindamine, mis aitab märkimisväärselt tagada ja arendada üldharidus- ja kutsekoolides antava hariduse kvaliteeti. Kvaliteetne haridus peab muu hulgas püüdma hinnata koolide võimalusi võtta arvesse uute, järjest enam levivate info- tehnoloogiatega kasutamist.
- (15) Eriti tähtis on koolihariduse kvaliteedi hindamisega tegelevate institutsioonide võrgustike loomine Euroopa tasandil. Olemasolevad võrgustikud, nagu 1995. aastal liikmesriikide loodud haridussüsteemide hindamise eest vastutajate Euroopa võrk, võivad käesoleva soovitusel rakendamisel hindamatut abi anda.
- (16) 1994. ja 1995. aastal viis komisjon ellu kõrghariduse kvaliteedi hindamist käsitleva pilootprojekti. Nõukogu 24. septembri 1998. aasta soovitus 98/561/EÜ (Euroopa koostöö kohta kõrghariduse kvaliteedi tagamisel) ⁽¹⁾ rõhutatakse kvaliteedi tagamist käsitlevate andmete ja kogemuste vahetuse ning sellealase koostöö tähtsust liikmesriikide vahel.
- (17) Programmiga Socrates, ⁽²⁾ eelkõige selle allprogrammiga 6.1, kutsutakse komisjoni üles edendama ühist huvi pakuvaid küsimusi käsitlevate andmete ja kogemuste vahetust. Koolihariduse kvaliteedi hindamine on üks kõnealuse allprogrammi eelisvaldkondadest.
- (18) Alates 1996. aastast on komisjon käivitanud uuringuid ja tegevusi, et tutvuda hindamisküsimustega erinevatest vaatenurkadest, eesmärgiga kirjeldada mitmesuguseid eri tasanditel kasutatavaid lähenemisviise ja hariduse hindamise metoodikaid.
- (19) 1997/1998. õppeaastal viis komisjon programmis Socrates osalevate riikide 101 põhi- ja keskkoolis ellu pilootprojekti, mille kaudu teadvustati kvaliteediküsimusi ja aidati parandada nendes koolides antava hariduse kvaliteeti. 1999. aasta juuni lõpparuandes "Koolihariduse kvaliteedi hindamine: Euroopa pilootprojekt" rõhutatakse mitmeid metodoloogilisi tegureid, mis moodustavad eduka enesehindamise olulise osa.
- (20) 16. detsembri 1997. aasta otsustes ⁽³⁾ tõdes nõukogu, et hindamine on ka kvaliteedi tagamise ja vajaduse korral selle parandamise oluline osa.
- (21) Nõukogu eesistujariik tõdes 23. ja 24. märtsil 2000 Lissabonis toimunud erakorralisel Euroopa Ülemkogu istungil, et Euroopa haridus- ja koolitussüsteeme tuleb kohandada nii infoühiskonna vajadustega kui ka vajadusega tõsta tööhõive taset ja parandada töö kvaliteeti.
- (22) Pidades silmas liidu laienemist, peaksid ka läbiraakijariigid osalema hariduse hindamise alases Euroopa koostöös.
- (23) Tuleb võtta arvesse subsidiaarsuse põhimõtet ja liikmesriikide täielikku vastutust oma haridussüsteemide korralduse ja struktuuri eest, nii et iga riigi kultuuri eripära ja haridustavad saaksid elujõuliselt areneda.

I. SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL:

toetada vastavalt oma majanduslikule, sotsiaalsele ja kultuurilisele olukorrale ja Euroopa mõõdet arvesse võttes koolihariduse kvaliteedi hindamise parandamist järgmiselt.

1. Toetades ja vajaduse korral luues läbipaistvaid kvaliteedi hindamise süsteeme, eesmärgiga:
 - a) kindlustada kvaliteetne haridus, edendades samal ajal sotsiaalset hõlvamist ning tüdrukute ja poiste võrdseid võimalusi;
 - b) tagada koolihariduse kvaliteet kui elukestva õppe alus;

⁽¹⁾ EÜT L 270, 7.10.1998, lk 56.

⁽²⁾ EÜT L 28, 3.2.2000, lk 1.

⁽³⁾ EÜT C 1, 3.1.1998, lk 4.

- c) soodustada kooli enesehindamise ja välishindamise vahelise tasakaalustatud süsteemi raames koolide enesehindamist kui õppimis- ja arenemisvõimeliste koolide loomise meetodit;
 - d) kasutada kvaliteedi parandamise vahendeid, et kohandada edukamalt kiiresti ja pidevalt muutuva maailma nõuetega;
 - e) selgitada koolide enesehindamise eesmärki ja tingimusi ning tagada, et suhtumine enesehindamisse oleks kooskõlas muude määrustega;
 - f) arendada välishindamist, et pakkuda koolide enesehindamisele metodoloogilist toetust ja kõrvalseisja hinnangut, soodustades pidevat arenemisprotsessi ja tagades, et ei piirduks üksnes halduskontrollidega.
2. Soodustades ja vajaduse korral toetades kooli sidusrühmade, sealhulgas õpetajate, õpilaste, juhtkonna, lastevanemate ja ekspertide osalust kooli välis- ja enesehindamise protsessis, et edendada jagatud vastutust kooli paremaks muutmise eest.
3. Toetades enesehindamise vahendite kasutamist käsitlevat koolitust, eesmärgiga:
- a) muuta koolide enesehindamine tõhusaks vahendiks, mis tugevdaks koolide arenemisvõimet;
 - b) tagada häid tavasid käsitlevate näidete ja uute enesehindamise vahendite tulemuslik levitamine.
4. Toetades koolide võimet õppida üksteiselt riigi ja Euroopa tasandil, et:
- a) teha kindlaks head tavad ja tõhusad vahendid, nagu koolihariduse kvaliteedi hindamise alased näitajad ja võrdlusandmed, ning neid levitada;
 - b) moodustada kõikidel asjakohastel tasanditel koolidevahelised võrgustikud, et üksteist toetada hindamisprotsessi väljastpoolt ja stimuleerida.
5. Soodustades koostööd kõikide koolihariduse kvaliteedi hindamisega tegelevate asutuste vahel ja edendades nendevaheliste võrkude loomist Euroopas.

Kõnealune koostöö võiks hõlmata järgmisi valdkondi:

- a) teabe- ja kogemuste vahetus, eelkõige seoses metodoloogilise arengu ja häid tavasid käsitlevate näidetega, eriti kasutades tänapäevaseid info- ja sidetehnoloogiasid ja korraldades vajaduse korral Euroopa konverentse, seminare ja õpikodasid;
- b) andmete kogumine ja selliste koolide kvaliteedi hindamise seisukohast oluliste vahendite nagu näitajate ja võrdlusandmete välja arendamine;

- c) koolide hindamise tulemuste avaldamine kooskõlas iga liikmesriigi ja selle haridusasutuste asjaomase poliitikaga ja nende andmine liikmesriikide asutuste käsutusse;
- d) ekspertidevaheliste kontaktide soodustamine, et parandada Euroopas sellealast pädevust;
- e) koolide kvaliteedi hindamise arengut käsitlevate rahvusvaheliste uurimistööde tulemuste kasutamine.

II. KUTSUVAAD KOMISJONI ÜLES:

1. ergutama tihedas koostöös liikmesriikidega ja olemasolevate ühenduse programmide alusel I jao punktides 4 ja 5 nimetatud koostööd, kaasates ka asjaomaseid organisatsioone ja ühendusi, kellel on selles valdkonnas vajalikke kogemusi.

Sel viisil peaks komisjon tagama, et programmi Socrates allprogrammis 6.1 nimetatud Eurydice võrgustiku kogemustest saadakse täit kasu;

2. koostama olemasolevate ühenduse programmide põhjal andmebaasi koolide kvaliteedi hindamise tõhusate vahendite levitamiseks. Andmebaas peaks sisaldama ka häid tavasid käsitlevaid näiteid ja see peaks olema internetis kättesaadav; tuleks tagada andmebaasi interaktiivne kasutus;
3. kasutama olemasolevate ühenduse programmide ressursse, võtma nendes programmides arvesse juba omandatud kogemusi ja arendama olemasolevaid võrgustikke;
4. tegema esimese sammuna inventuuri põhi- ja keskkoolide kvaliteedi hindamise vahendite ja strateegiate kohta, mida eri liikmesriikides juba kasutatakse. Pärast inventuuri koostamist töötab komisjon koos liikmesriikidega välja asjakohased järelemeetmed. Euroopa Parlamenti, nõukogu, majandus- ja sotsiaalkomiteed ning regioonide komiteed tuleks nendest järelemeetmetest regulaarselt teavitada;
5. esitama iga kolme aasta järel Euroopa Parlamendile, nõukogule, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele liikmesriikidelt saadud andmete põhjal üksikasjalikud aruanded käesoleva soovitusel rakendamise kohta;
6. tegema nende aruannete põhjal järeldusi ja ettepanekuid.

Brüssel, 12. veebruar 2001

Euroopa Parlamendi nimel

president

N. FONTAINE

Nõukogu nimel

eesistuja

T. ÖSTROS